

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 240 Lei,
Fél évre ... 120 Lei,
Egy negyed évre ... 60 Lei,
Egy órára ... 20 Lei.

Hirdetések árszáma szerinti
díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Oszádi Egyesült Vas
utak palotájában. ☉

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József térszerkezés) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 161.

ARAD, 1922.

☉☉ Főszerkesztő: STAUBER IOZSEF. ☉☉

Csütörtök, március 16.

A nagybeteg Európa

Kinlódunk, nyögünk, vergődünk valamennyien akár győztes ország állampolgárai vagyunk, akár legyőzötté. Torkunkon a kés és ha Európa sorsának intézői még az utolsó percben — nem sok hiányzik már hozzá — meg nem gondolják magukat, a mai lehetetlen helyzetnek valamennyien áldozatul esünk. Ez a mai európai helyzet szignatúrája, amelyet egy teljesen érdektelen és hozzáértő szakember: Sinclair, amerikai pénzügyi kapacitás állapított meg. Vészjósló ítélete annyival súlyosabbban esik latba, mivel ez az amerikai bankár a helyszínen folytatott tanulmányai alapján állapította meg ezt a kétségbeesítő diagnózist.

Nem állítható, hogy maguk a nagybeteg Európa orvosai, Lloyd-Georgék nem ismerik a bajt, hisz mindennap érzik azt a saját testükön is. Össze is ülnek minduntalan egy-egy konziliumra, a legközelebbi Genuába van tervezve. A sajnálatos csak az, hogy nincs elég merszük, vagy nincs elég erélyük egy közgazdasági császármetszéssel a beteghez nyulni. Már pedig a konziliumtól, amit diplomá-

cial nyelven konferenciának neveznek, a beteg meg nem gyógyul és Európa e konferenciák dacára mind gyorsabb léptekkel halad a már-már feltartóztathatatlan pusztulás felé. Bizonyára az a baj, hogy ezeken az Európát gyógyítani akaró konziliumokon túlságosan sok az orvos, az egymásra féltékeny orvos. Akármily prozódóval lép föl az angol orvos, annak ellentmond a francia és minden tanácskozásnak az a vége, hogy majd máskor határoznak. Így következik aztán egyik konferencia a másik után s Európa közgazdasági láza csak egyre fokozódik, míg aztán a hosszú betegségnek halál lesz a vége.

John F. Sinclair nem sokat himezhámoz és megjósolja a legborzasztóbb véget: az európai kultúra elpusztítását és milliók meg milliók éhenhalását. A jeremiási siralmak komorságával hat ez a megdöbbentő jóslat. Kérlelhetetlenül megmondja, hogy a mai alapokon a beteg, nagyon beteg Európa meg sem gyógyulhat.

Az alapot, amelyen a gyógyulás folyamata megindulhat, meg is jelöli: el kell törölni a kivetett jóvátételi összegeket tőkésül, kamatostul! Más megoldás nincs.

Vagy-vagy! Hiába, Európa maga egy nagy közgazdasági egység s ha beteg annak egyik tagja, a betegség áterjed annak minden egyes tagjára. Ha elpusztul az egyik, magával rántja a pusztulásba a többit is. Most már minden attól függ, belátják-e ezt azok, akik Európa sorsának intézését ma a kezükben tartják. Sajnos, a kilátás erre oly kevés. Ahelyett, hogy

eszükre térnének, újabb meg újabb jóvátételi követelésekkel állanak elő, jóllehet már a politikai analfabéta is látja, hogy minden újabb jóvátétel csak tetézi a bajt és voltaképpen csak — kártétel. Sinclair pedig úgy látja, hogy ezekbe a jóvátételekbe belepusztul egész Európa. Vajon ennyi kártétel jóvátétel után észbe kapnak-e végre Európa kárbeesői?

Telket ad a város a tisztviselőknek.

(Mérsékelt árak. — Tömör építkezések.)

Arad város tanácsa ma délelőtt tárgyalta a megyei, a városi és az állami tisztviselők telek engedély iránti kérvényeit. A tisztviselők, amint már megirtuk, a Plata Stefan cel Mare (Béla-tér) szándékoztak építkezés céljaira a várostól telket vásárolni. A tanács még annak idején értesítette a tisztviselőket, hogy az üzletvezetőség mögött lévő telek két emeletes hérszalag építésként céljaira van fenntartva, ezért más telket kennek az építkezések részére. A tisztviselők a városi tanács döntésébe belenyugodtak. Herling Gyula városi főmérnök a mai tanácsülésen előterjesztette a tisztviselőknek felajánlandó telekparcellázási tervezetét. A telket a város az Aufricht-fatelepen szándékozik adni a tisztviselőknek. A

városi tanács a tervezetet kiadta az építészeti bizottságnak, hogy állapítsa meg a telkeknek mérsékelt eladási árát és egyúttal felhívta a telekigényelőket, hogy nyilatkozzanak abban az irányban, mikor szándékoznak az építkezésekhez hozzáfogni. Példérte azokat, akik az építkezéseket már az idén meg akarják kezdeni, hogy lehetőleg egymás mellett levő telkeket válasszanak, hogy az épületek tömören egymás mellett sorakozzanak. A tanács kimondta, hogy az építkezéseknek zárt sorokban kell történnük, de ahhoz nem ragaszkodik, hogy a tisztviselők földszintes vagy emeletes házakat építsenek, csak azt köti ki, hogy ne legyenek az épületek viláslaszerűek és előkerttel ellátva.

SZENT BESZÉD.*)

Ó, emberek, mi indulunk!
Mi vándorut — közepén állunk —
A mi utunknak nem lesz soha vége!
Szeretnénk hinni a halál-mesébe,
Ha meredély-hegy akasztja a lábunk
És roskad néha türelmetlen vállunk.
De nem igaz, hogy elmulunk!
Valami visz, valami száll,
Valami soha meg nem áll —
Valami, ami mondja nekem,
Egy csodát lelkem közepében,
Hogy nem a vég, nem a cél a halál ...
... Hisz látunk mindennap ezer csodát!
De megtanultuk semmibe sem venni.
Hunyt szemmel szoktunk mellettük elmenni
És nem értjük a szentbeszéd szavát.
Pedig, hogy prédikál az ég és föld között
Minden, ami életbe öltözött.
Látjátok-e a gesztenyefát — n?
Őszövr ágán busan sir a szél.
Rékviemét, mizererét zenél,
Hideg suvasztja rideg erdőszélen —
S ragacos, kicsi rügyek rejtekében
Jövő tavasz virágpompája él:
Elmulhatatlan életről mesél ...
Csoda a mag, csoda a fésző bimbó,
Csoda az ébredés, csoda a hervadás,
Őszi levél a szélben: arany hímő,
Álomba ringató — de sűrűn és.

Zeng, zeng a szentbeszéd! — Mondjátok, nem csodás?
Kemény kis kókoporsó a tojás,
S ha beburkolja tollas, puha árnya:
Teremtő napmeleg az anyamadar szárnya —
Ma nincs még semmitem — holnap a héli ropog,
Halott, széthulló burkon kis élő csőr kopog ...
... S nekem ez is könyfakasztó titok:
Engem szeretnek mind az állatok!
Kis lompos-bundás lények hívó szavakra lesnek!
Három határból fölkeresnek.
Hozzámbujnak, hozzámsimulnak,
Bizon az ölembe lapulnak,
Az éhezőket, szenvedőket:
Én mind megértem őket.
A gazdátlanok, kőborok, vadak!
Engem sohase büntanak!
Miért? ...
Megfejtéséhez józan ész nem ért!
Csak sejtelem tud hozzáovakodni,
Sejtelem, mint a vak lelkében él,
Ki látatlanul igaz ösvényt lel —
Sejtelem, ki lelkében él a forráskutatónak,
Kinek megrezdül minden idegszála
Ha — nem tudja, hogyan — a vizet megtalálja.
Emlékezés ez: nagy távolban kezdő —
Az ősi televenyből átátrezgő
Mély őszön ez, mi rámtalál!
Valami nagy testvériség
Gyönyöre az, mi bennem ég,
Sejtés: hogy lennől szálltunk fölfebb-fölfebből.
A teremtés szerelme ez!
Nagy, szent közösség, mely mindent befog,

Apponyi — Wolffék ellen.

(Vihar Budapest közgyűlésén.)

BUDAPEST. Gróf Apponyi Albert a főváros mai közgyűlésén tiltakozott Wolff Károlyék eljárása ellen, amellyel a demokratákat és a liberálisokat a központi választmányból kizárták. Wolff Károly a pipázóból hallgatta Apponyi beszédét és nem is válaszolt arra. Apponyi a liberálisok óriási tapsa közepette és a keresztény-pártiak fagyos csöndjében beszélt mindvégig. A beszéd befejezése után viharos jelenetek játszódtak le. Valaki közbekiáltott, hogy a zsidó nem ember. Amikor felszóltatták a közbekiáltót, hogy jelentkezék, nem jelentkezett senki és a közbeszólásnak nem akadt gazdája. Később azok, akik hallották és látták, hogy ki volt, jelentkezésre kényszerítették a közbekiáltót, akkor odamódosította kijelentését, hogy ő azt mondta csupán, hogy a zsidó nem keresztényember.

Egyesülő minisztériumok.

BUCURESTI. A kormány elhatározta, hogy a közlekedésügyi és a közmunkaügyi minisztériumokat egyesíteni fogják. Az egyesítés április elsején lép életbe. Ugyancsak érdekes határozata a kormánynak, hogy Bucurestiben három polgármesteri állást létesítsenek. Az erre vonatkozó javaslatokat a parlament megnyitása után fogják tárgyalni.

BUCURESTI. A Németországban megrendelt 176 mozdony e hét folyamán megérkezik Bucurestibe. A CFR igazgatóságától nyert értesülés szerint a mozdonyok megérkezése után új vonatjáratokat létesítenek úgy a régi királyságban, mint Erdély területén.

Maniu és Jorga feltételei.

(Minisztertanács a parlament megnyitásáról.)

BUCURESTI. Az Adeverul írja: Maniu és Jorga kijelentették, hogy hajlandók résztvenni a parlament ülésein, ha Bratianu lemond a parlament alkormányozó jellegéről. (RTI.)

BUCURESTI. Az Adeverul szerint Bratianu ajánlatot tett Maniunak a kibékülésre. (RTI.)

BUCURESTI. A Viitorul azt írja, hogy a nemzeti párt brasovi választási gyűlésén, amelyen Vajda is jelen volt, az egyik szónok megtámadta a koronát. A Viito-

rul felszóltítja Maniut és Vajdát, nyilatkozzanak szolidárisak-e a felszólalóval?

BUCURESTI. Tegnap este minisztertanács volt, amelyen a kormány összes, a fővárosban időző tagjai résztvettek. A kamara megnyitásának időpontjáról és előkészületeiről tárgyaltak.

BUCURESTI. E hó 16-ra az összes prefektusokat a belügyminiszteriumhoz hívták, ahol megkapják a választások után szükséges további utasításukat.

Genua elmarad.

(Nem járna gyakorlati eredményel.)

PÁRIS. A Chicago Tribuna szerint a genuai konferencia valószínűleg elmarad. Poincaré csak képviseltetni akarja magát, míg a szovjetkormány ragaszkodik ahhoz, hogy a szakértői konferencia előkészítő munkálataiban is résztvehessenek a szovjet megbízottai. Nem hiszik, hogy a genuai konferencia gyakorlati eredményekkel járhatna, ha a főtényezők, így az Unio, amelytől a normális gazdasági élet talpraállítása függ, nem vesznek részt a konferencián. Azt hiszik, hogy Lloyd George is le fog mondani a konferencia megtartásáról és a konferencia elmaradásáért Washingtonra és Párisra hárítja a felelősséget. Meglehet, hogy a konferencia idejére már le is mond Lloyd George és kétséges, hogy utódja megkockáztatja-e első külpolitikai lépésként azt,

hogy a genuai konferenciában való vitát magára vállalja.

Eltűnt biboros-érsek.

(Egymillió korona adósság.)

LONDON. A Daily Express jelenti a svájci Dorsából, hogy Skribensky Huste herceg prágai biboros-érsek nyomtalanul eltűnt. A biboros a pápaválasztásra Rómába utazott, azóta nyomaveszett. A közel hetven éves biboros már egészen fiatalon szép és gyors karriert futott be. Néhai Ferenc József császárnak is bizalmasa volt. Dacára annak, hogy az olmitzi érsekség jövedelmét is élvezte, már 1916-ban egy millió korona adóssága volt. A csehszlovák köztársaság sohasem volt híve annak és most sem az, hogy a biboros adósságait rendezze. A biboros adósságai miatt 1920-ban már kénytelen volt lemondását benyújtani, azonban a Vatikán akkor nem vette tudomásul a lemondást és mindmostanáig megmaradt állásában, amíg most a legutóbb eltűnéséről nem érkezett hír.

Szász Zoltánék pöre.

(Az ügyészség vádja. — Kezdődik a főtárgyalás.)

BUDAPEST. Holnap kezdik meg Szász Zoltán hírlapíró, Bánóczy László a Belvárosi Színház rendezője és Gergely Győző a „Népszava” volt szerkesztője bűn pörének tárgyalását. A magyar állam és társadalmi rend elleni izgatással vádolják őket. A vádirat szerint mindhárman cikkeket írtak a Bécsben megjelenő „Jövő” című emigráns lapban azzal a céllal, hogy ezáltal a külföldet és a külföldön levő nemzetietlen szerzeteket egy Magyarország elleni akcióra buzdítsák. A vádirat kiemeli, hogy ezt a tudósítógárdát dr. Madzsar József volt budapesti fogorvos, Jászi Oszkár sógora szervezte meg. Szász Zoltán ugyan nem tartozott a Népszava kötelékébe, azonban ama hírlapcikk révén, amelyeket a jövőben elhelyezett közismert cinizmussal fordultak minden iránt, a mi magyar, nemzeti és keresztény. Attól az időtől kezdve, hogy Szász Zoltán a Jövőnek dolgozott és gyártani kezdte a konzolidáció utáni előrehaladó Magyarország ellen írásműveit, melyeknek tartalma mindig csak odakonkludált, hogy Magyarország a rothadás sötét korrupció, rablás és becstelenség országa, ahol az emberek

nem élnek emberi életet, az író állandó vendége lett a Népszava szerkesztőségének. A vádirat még kiemeli azt, hogy ezeknek a cikkeknek hangja és tárgya megtörtént eseményeknek számtalanszándékkal való elferdítése és céltudatos kiszínezése volt.

Aradi mizériák.

* Agytól és asztaltól.

Tegnap számában számolt be az Aradi Közlöny egy csomó válopörrel. Több válopörben az ítélet úgy szólt, hogy a házasságukat hat hónapra elváltatták egymástól ágytól és asztaltól. Ez a valóságban azt jelenti, hogy az így elváltattott házastársak külön lakhatnak. Ez a hajlandóság bizonyára meg is van az arra ítélt felekben, hisz ezért indították meg rendszerint a válopört és bizonyára szívesen is laknak külön-külön. Azaz szívesen laknának külön, ha — a lakáshivatal is honorálná a törvényszék ítéletét. A mai lakásincség mellett a lakáshivatal azonban sokszor nincs is abban a helyzetben, hogy mindegyik fél számára külön lakást utaljon ki. Szolgálhatunk azonban egy jó tanáccsal a lakáshivatalnak. Kövesse a bécsi mintát. Bécsben ugyanis az vált ily esetekben uzussá, hogy ilyenkor a lakásbizottság megosztja az ágytól és asztaltól való elkülönítésre ítélt házastársak között eddigi lakásukat. Még a mellékhelyiségek miatt sem jutottak a bécsiek zavarba. A fürdőszoba használatára vonatkozólag ugyanis úgy döntöttek, hogy bizonyos órákat állapítottak meg, melyekben az egyik, illetve a másik fél azt használhatja. Ezt a mintát már csak azért is jó lesz követni, mert hátha ezalatt a hat hónap alatt a haragos házastársak — megint összebékülnek egymással.

Eitel Frigyes felesége.

(Pört indít angol és amerikai lapok ellen.)

BERLIN. Eitel Frigyes felesége pört indít ama angol és amerikai lapok ellen, melyek a Plettenberg báróval való viszonyát szellőztették. A hercegné határozottan tagadja, hogy Plettenberg báró válpöri tárgyalásán a báróval való viszonyát beismerte volna. A Vossische Zeitung emlékeztet arra, hogy a hercegné leánykorában hasonló okból négy hónapra elítélték a Braunschweiger Handelszeitung főszerkesztőjét. Plettenberg bárót akkoriban büntetésből Washingtonba helyezték katonai attasénak, ahol az oldenburgi herceg később személyesen kereste föl a bárót. Ugyanakkor a hercegkisasszonyt a Rivlerára küldték — feledni. A Vossische Zeitung most az elítélt főszerkesztő pörének újrafelvételét követeli, miután nyilvánvaló jogi tévedés áldozata.

Virágot, földet, embert, állatot,
S örökkön hirdeti, hogy nincs halál.
Jó élni így, jó tudni azt,
Beszívni mint áldós vigaszt,
Hogy anyag vagyok a közös anyagból
És akarát a nagy, szent akaratóból.
S bár anyagom az anyagé marad:
Örökkön-örökké él az akarát!
... Én nem tudom, hogy honnan jöttem
És nem kérdezem, vaj' hová megyek?
Körültem állnak zvarló, gyenge lábbal
Még nem mászható, óriás hegyek —
Csak azt tudom: mindig leszek!
Csak az a céltom: nőjjön meg a szárnyam
És legyen könnyű's tiszta, mint az illat,
Mire majd test kölöncöm lehull halovánnyan
És lelkem mélyén lángot vet a csillag,
Kit most körülbogaroz a nús, mint szürke felhő...
Valamit várok —
Előrevetett fényességben járok:
Mert hajnal lesz, amikor eljő!
Tudom, ha innen eltűnök:
Meg nem szünök!
Fölcsókol egy tisztább világot
Mint gyertyalángot napvilág —
Nem elmulás lesz az: új élet, élet!
Uj erőpróba: nem ítélet!
Beh jó lesz majd, ha bútorrá nevelten
Már szállni tud a lelkem
És, zengő fényesség teli,
Ösvényét könnyen megletli —
Mert emberek, mi vándorutat járunk
Mi haladunk, mi soha meg nem állunk —
Mi szent utunknak nem lesz soha vége.

Grallorné-Martina Hilda.

Több kiadás.

(Miert emelkedik a pótdó?)

Az Aradi Közlöny, tegnapi számában megírta, hogy a városi tanács letárgyalta az 1921-22. évi pótköltségvetést, amely szerint a 200 százalékon kívül még 130 százalék pótdó kivetése vált szükségessé. A város pénzügyi bizottsága ma délután tartott ülésén Berzovány János főszámvevő előterjesztette azokat a megszüntetendő bevételeket és a kiadásokat, amelyek miatt a pótdót fel kell emelni. A pénzügyminiszteriumt megszüntette a IV. osztályú kereseti adót, azonkívül különféle városi adókat, amelyek következtében több jövedelemtől esett el a város. A tisztviselők fizetésrendezése is nagyobb összeget emésztett fel. Nagy kiadást jelentett a város házipénztárának az utcák aszfaltozása, amelyre egy és fél millió lei kölcsönt szándékoztak a város felvenni. Később a tanács jobbnak látta a házipénztárból fedezni az aszfaltozás költségeit. A pénzügyi bizottság egyhangúlag tudomásul vette az előterjesztést és elfogadta a pótdó felemelést. A bizottság jóváhagyását a város döntés végett átteszi a prefektúrának.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Az erdélyi összeesküvés per.

(Gyors tárgyalás)

BUCURESTI. Ma kezdődött Clujon az összeesküvés per tárgyalása. A tárgyalások sokkal gyorsabb lefolyásúak, mint azt gondolni lehetett volna. A vádirat felolvasása után az elnök elrendelte a vádlottak kihallgatását. Irányi Kamil kijelentette, hogy nem folytatott irredenta propagandát és nem tudott semmit azokról a kompromittáló iratokról, amelyet lakásán egy képrámában találtak meg. Soltesz Pásztor református esperes kijelenti, hogy Haniggal összeköttetésben nem állt már csak azért sem, mert tudta, hogy Hanig a sziguranca alkalmazottja. Utána Tamás Bandit hallgatták ki, aki hosszabb beszédben elmondotta, hogy egy alkalommal kétszáz ezer koronát hozott az esküt nem tett tisztviselők felségélyezésére. A szenátusi merénylet elkövetőivel semmiféle összeköttetésben nem állott. Titkos telefonja Budapestre nem volt. Harsányi tiszteletes azt hangoztatta, hogy mindazokat, akiknek az a bűnük, hogy az erdélyi magyar tisztviselők segítő akciójában résztvettek, a cluji bíróság felmentette, csupán csak öt ítélte el. Szabó Szerafin ártatlanságát hangoztatta. Kényszerhelyzetben írta alá a jegyzőkönyvet tudván azt, hogy a bíróság előtt ugyanis elmondhatja az igazat. A vádlottak kihallgatását ma folytatták. Dél előtt hallgatták ki Sándor Imrét, Petres Józsefet, Székely Endrét, dr. Imes Károlyt, dr. Csernáth Józsefet és Kovács Jánost.

A házbérek felemelése.

(Három évvel meghosszabbítják a lakbérleti szerződéseket.)

BUCURESTI. A lakbérleti törvényjavaslatot tegnap tárgyalta a minisztertanács és azt betervezte a parlament első ülésére. Az új törvény a fennálló lakbérleti szerződéseket három évvel meghosszabbítja kivéve a szállodák, bankok, kávéházak, színházi és mozi helyiségek, kereskedelmi irodák bér-

letelt. A házbér emelés alapjául az 1916. októberi házbéreket veszi és megengedi a 3000 leien aluli akkori házbérnek háromszorosára, a 3000 leien feletti házbérnek négy-szeresére való emelését. Üzletek és egyéb helyiségek bérét az 1916. októberben fizetett bérösszeg ötszörösére lehet emelni. (RTI.)

A halálra ítélt utolsó órái.

(Nincs kegyelem! — Vigan a halálba. — Bucsú a világtól. — „Hóhár teljesítse kötelességét.”)

ZÁGRAB. Draskovic minisztergyilkosát, Aliagic Illést, mint megirtuk, kivégezték. Politico védőkönyörgésére két órát vártak még hátha megérkezik a zagrebi egyetemi hallgatók távirati kérvényére a kegyelem, mivel reggel nyolc óráig Beogradból semmi hír se nem érkezett, az ítélet végrehajtását nem lehetett tovább halasztani.

A gyilkos vidáman töltötte utolsó éjszakáját. Egész éjjel benn volt nála a siralomházban védője, öccse és néhány barátja, akikkel nyugodtan elbeszélgetett és egy szóval sem tett említést közeli haláláról. Később belépett hozzát Muvic muzulmán felkész, akinek kijelentette, hogy muzulmánként hal meg, de tettét nem tudja bánni, mert nem akarta Draskovicot megölni. Ezután néhány bosnyák népdalt dudolgotott majd a kommunizmusról beszélt, végül arról, vajon a halálpillanatában öntudatnál lehet-e az ember. Politico dr. tagadó válaszára vállalt vont és megjegyezte:

— Nekem úgy is mindegy. Én elkészültem a halálra.

Reggel öt órakor újból egy csendő barát és ismerős lépett a siralomházba. A gyilkos teljesen nyugodt volt.

Hat órakor a börtön udvarán gyülekezni kezdtek azok, akik hivatalosan nézőként jelen lehetnek az akasztásnál. Az összes megjelentek fekete ruhában álltak körül a hevenyében összetakolt akasztófát. Langvos tavaszi eső permeztezt. A fogházigazgató két csendőrel belépett a siralomházba. Aliagic nyugodtan felemelkedett, megcsókolta öccse kezét, kezét szorított barátaival és indult kifelé. Az udvarban kissé megremegett, amikor a kampóról lelévő hürköt meglátta, a következő pillanatban erőt vett magán, szilárd léptekkel haladt a bírói emelvény elé és végighallgatta a formásgókat. Végül az elnök hozzáfűzte:

— A minisztertanács elutasította a kegyelmi kérvényt. — Istennél kegyelem!

Majd a hóhárhoz fordult:

— Átadom Önnek az elíteltet. Teljesítse kötelességét.

Biztos hangon szólalt meg a gyilkos:

— Elnök ur, szabad valamit szólnom?

— Beszélien — felelte Vajic elnök elfogóval.

— Szabad bucsút vennem Öntől elnök ur? Mindent köszönök.

— Kérem, én megbocsátok magának.

— De én is önnek elnök ur.

A hóhérsegédek átvették az

testet az akasztófa alá. A hóhér csodás gyorsasággal az elítelt nyakára dobta a hürköt, a deszkát kibrántották, a test a levegőben lógott. Néhányszor megremegett, a fej lehanyatlott a megkötözött kezek görcsösen vonaglottak és a hóhér már jelentette is katonásan németül:

— Melde geföhrtamst... Az ítéletet végrehajtottam.

Az eső elállt. A felhők közül egy fáradt napsugár a halott kendővel letakart arcára tévedt. A hullát leemelték, az orvosok konstatálták a halált.

Alijagic-t délután 6 órakor eltemették. A temetés alkalmával nagyobb szabású tüntetés támadt, amelyet a rendőrség karddal vert szét. Több sebesülés is történt.

Női Rózsa Sándor.

(Az elbűvélő rablóbanda.)

Már hónapok óta garázdálkodik az orosz Kaukázusban egy rablóbanda, melynek a vezére: Daniela Borbála. Ez a női rablóvezér egy orosz nemes megszökött leánya, aki rendkívüli szépség, a kít a rablóbanda „királynéjává” válasszott. A női Rózsa Sándor lovasgiassága a régi betyáromantika egyes népszerű alakjaira emlékeztet. A gyilkosság csaknem ismeretlen fogalom bandája működésében, amint nem tűr meg másfajta kegyetlenkedéseket sem. Csapata élén lovagolva rendszeren a legnagyobb szeretetreméltósággal állja útját az utasoknak. Udvarias szavakkal megmagyarázza a megtámadottaknak, hogy a körülmények sajnos arra kényszerítik, hogy elvegye tőlük pénzüket és egyéb értéktárgyaikat. Ezen „gyöngéd” fölszólítás rendszeren az utasokra meredő fegyvercsövek kíséretében történik. Az ily módon kifosztottaknak azonban mindig meghagy akkora összeget, mely elegendő nekik utiköltségül. Végzett munka után azután eltűnik a „királyné” az ő alattvalóival. A rablókirályné keztyűs keze azonban vaskéz is egyúttal. Erről győződhetett meg az a csendőrcsapat is, amely Eristow csendőrfelügyelő vezetése alatt Daniela kisasszony és társainak kézrekerítésére vállalkozott. A tekintélyes számú csendőrcsapatból ugyanis csak egyetlenegy csendőr maradt meg elevenen.

Schober marad.

(Uj választások Ausztriában.)

BÉCS. A helyzet mára tisztázódott. Ennek eredményeképpen Schober kancellár megmarad hivatalában.

BÉCS. Az osztrák belpolitikai válság a nagynémetek határozatával kiélesedett. A nagynémetek ugyanis kimondották, hogy tekintettel a kormányalakításban érvényesülő külföldi befolyásokra, az így létrejött kormányalakítási javaslatokkal nem hajlandók tovább foglalkozni. Ezzel meghiusult az a kombináció, hogy a keresztényszocialisták és a nagynémetek munkaképes többséget alkossanak. Számolnak azzal, hogy új választásokat kell emiatt kiírni.

BÉCS. A diákság tüntetésre készül Nyugatmagyarország miatt. Még pedig azért, mert Magyarország újabb községeket követel vissza. Dél előtt tizenegy órakor fognak gyülekezni, a gyülekezési helyről a parlamenthez vonulnak és ott egy küldöttség fog menni a kormányhoz, melyet állítólag az egyetem rektora vezet és memorandumot nyújt át Nyugatmagyarország ügyében. Ezután a hadügyminiszteriumhoz vonulnak.

Wrangel Belgrádban.

(Jugoszlávia Oroszország felé kacsint.)

BELGRÁD. A jugoszláv képviselőházban Moszkovievic képviselő meginterpellálta a külügyminisztert Wrangel orosz tábornok belgrádi tartózkodása miatt. Moszkovievic azt kifogásolta, hogy Wrangel éppen akkor tartózkodik Belgrádban, amikor ott a kisantant képviselői tanácskozássra gyűltek össze, holott Wrangel részére egy bánsági várost jelöltek ki tartózkodási helyül. A közvélemény szerinte Wrangel belgrádi tartózkodása mögött politikát lát. Kérdést intézett a képviselő a külügyminiszterhez, hogyan tűrheti Jugoszlávia azt, hogy Wrangel, aki a német és a bolgár monarchista szervezkedésben is részt vett, Jugoszláviában csapatokat toborozzon. Szerinte Jugoszlávia nem engedheti meg a katonai szervezkedést Oroszország ellen, ahol a bolsevisták uralmának végével Jugoszláviának az új demokratikus irányzatú Oroszország felé kedvezően kellene orientálnia.

BELGRÁD. A Nincsis külügyminiszterhez közelálló Novosti hosszasan foglalkozik azzal, hogy Jugoszlávia nem folytathatja a bolsevizmus elleni heves politikáját akkor, amikor az angol kormány azt kívánja, hogy a szovjetdelegátusok résztvegyenek a genoi konferencián. Genuában Jugoszláviának csak az az Oroszország létezik, amelynek képviselői Genuában meg fognak jeleni.

HIREK.

Üzemszünet a csepeli gyárban.

(Megegyezés után sztrájkok).

Budapest. A csepeli Weiss Manfréd-féle gyárban, mely az utóbbi időben ipari cikkek gyártására rendezkedett be, mára be-
szüntették a munkát. Néhány héttel ezelőtt a gyár vezetősége és a munkások husz százalékos bétamelemben egyeztek meg. A meg-
egyezés dacára azonban ezután egyes csoportok sztrájkolni kezd-
tek. Napról-napra több üzemi mun-
kásai csatlakoztak a sztrájkolók-
hoz úgy, hogy a gyár vezetősége
végre is úgy határozott, hogy tel-
jesen beszünteti a gyár üzemét,
ami a mai napon tényleg meg is
történt. A gyár vezetősége a mai
napon az összes munkásokat ki-
sártta.

— **A hadsereg új főfelügye-
lője.** Bucuresti. Christescu tábor-
nokot, aki eddig a bucuresti hely-
őrség parancsnoka volt, őfelsége
a hadsereg főfelügyelőjévé
nevezte ki. Helyébe Mardarescu
tábornok került.

— **Pótválasztás.** Satu-Mare.
Ma fejeződött be a pótválasztás.
Dr. Pop Mihály nemzeti párti 227
szótöbbséggel győzött dr. Chere-
ces István liberális ellen. A ma-
gyarok a nemzeti párttal szavaz-
tak. (RTI.)

— **Besszarabiá egyesítése Ro-
mánival.** Páris. Poincaré francia
miniszterelnök a kamarában tör-
vényjavaslatot nyújtott be a bess-
zarabiára vonatkozó Romániával
kötendő egyezmény becikkelyezé-
se tárgyában.

— **Marghiloman visszavonul.** Bu-
curesti. A Dimineata jelenti, hogy
Marghiloman, aki a régi Romániá-
ban csaknem minden miniszteri
tárcát betöltött, elhatározta, hogy
visszavonul a politikától. Elhatá-
rozásában bizonyára az volt a
döntő, hogy a mostani választá-
soknál nem sikerült mandátumhoz
jutnia. Marghiloman mindig német
barát politikát folytatott. Jelenti a
Dimineata azt is, hogy a király
sejnélatának adott kifejezést, hogy
olyan államférfi, mint Marghiloman
Sándor, vissza akar vo-
nálni a politikai élettől.

— **Magyarországon nem érvénye-
sek a régi kétkoronások.** Budapest.
A hivatalos lap vasárnapi száma
közli a pénzügyminiszter rendelet-
tét, mely szerint az Osztrák-Ma-
gyar Bank által kiadott kétkoro-
nások becserélése 14-én, kedden
befejeződött és ettől kezdve ápril-
is 18-ig bezáróan már csak az
állami jegyintézet és az állam-
pénz-árak kötelesek a régi kétko-
ronásokat teljes értékben elfogad-
ni vagy kicserélni. A régi egyko-
ronások egyelőre még forgalom-
ban maradnak és ezeknek a kicse-
relését hivatalosan március 14-én
kezdtek meg.

— **Hajat festünk valódi fran-
cia „Henna”-val és „Arabia”-val**
minden színben. Fehér hólgyfod-
rás szalon.

Tönkremegy az aradi repülőtér.

(A város sürgető felirata a hadügyi kormányhoz.)

Arad város külterületén a re-
pülőtér hatalmas épületek álla-
nak már évek óta kihasználatlanul.
Különféle tervek merültek fel
a repülőtéri épületek hasznosítá-
sára vonatkozólag. Egy időben
nemzetközi repülőposta-állomást
szándékozott a hadügyi kincstár
az épületekben felállítani. Később
az egészségügyi felügyelőség
megbízásából bizottság vizsgálta
meg az épületeket, amelyekben
kórházat akartak elhelyezni, de a
repülőtéri épületek a fenti célokra
nem felelnek meg, mert a terület
nincs csatornázva, nincs vízveze-
téssel ellátva és milliókba kerül-

— **A délafrikai lázadás.** Lon-
don. Johannesburgból jelentik,
hogy a határvidéken a lázadó bá-
nyászokkal nagy esata volt, mely-
nek folyamán a lázadók közül
2200 foglyot ejtettek. A kormány-
csapatok több helységet megszáll-
lottak, melyeket a felkelők körül
akartak zárni, de sikertelenül.

— **Lengyelország megszósít.**
Bécs. Lengyelországban nagy esa-
pattómegeket mozgósítanak. 1876.
évfolyamtól kezdve az összes kor-
osztályokat behívták. Tizenhét ez-
redet már el is indítottak az orosz
határra.

— **Lenin merénylet.** Belgrád.
Meszkóban március huszadikán
fogják rendkívüli bíróság elé ál-
litani az oroszországi szocialista
polgári párt számos tagját, akik
azzal vannak vádolva, hogy Le-
nin és a többi bolsevik vezérek
ellen összeesküvést szőttek. Ide-
érkezett hírek szerint a vádbiztos
valamennyinek a fejére halált fog
kérni.

— **Tanuk díjtalanul utazhat-
nak.** A napokban igazságügyi-
miniszteri intézkedés jelent meg, a
mely elrendeli, hogy mindazok,
akiket büntető fő tárgyalásra ta-
nukul idéznek meg, az idézvé-
nyükkel a CFR. vonalain díjta-
lanul utazhatnak.

— **Eljegyzés.** Kurtág Sándor
Kurtics eljegyezte Rubin Maris-
kát. Csillag Sándor Borosjenő
eljegyezte Rubin Ilonkát, Rubin
Jakab gabonakereskedő leányait
Erdőhegyről.

— **A sakkmeister világrekord-
ja.** Newyork. Capablanca a világ-
hírű sakkmeister legutóbbi ameri-
kai körutja alkalmával megdön-
tötte az eddigi szimultán világ-
rekordot. Egyszerre 103 ellentél-
lel folytatott vakjátizmát, akik kö-
zül 102 felett abszolút győzelmet
aratótt.

— **Bérmozgalmak a szabóiparban.**
Jelentettük, hogy az aradi szabóság-
dek béremelést kértek a munkaadók-
tól, amelyet a munkaadók nem teljesi-
tettek és így az ügy a munkaügyi fel-
ügyelőség elé került. A mai tárgyalá-
son nem jelentek meg az összes munka-
adók és ezért újabb tárgyalást tűztek
ki, amelyet rövid időn belül fognak
megtartani.

ne csatornákkal és vízvezetékekkel
való ellátása. Közben az épületek
napról-napra rongálódnak. A kü-
lönben csaknem teljesen új épüle-
tek teteje teljesen tönkrement.
Az ajtók és ablakok hiányoznak
és napról-napra újabb és nagyobb
károk történnek, úgy, hogy ma hol
nap elkövetkezhetik az, hogy a
szép, impozáns épületeknek csak
a falai maradnak meg. A város
vezetősége feliratot intézett a had-
ügyi kormányhoz, amelyben sür-
gős intézkedéseket kér az épüle-
tekre vonatkozólag, mert azok őri-
zet és gondozás híján teljesen
tönkremennek.

— **Ujabb faszta zavargás.** Róma.
A faszta újabb zavargásokat
idézték elő, amelynek öt halottja
és számos sebesültje volt. Schan-
zer külügyminiszter ma kijelentet-
te, hogy az olasz kormány ragasz-
kodik a rapalloi szerződés meg-
tartásához. Giurini főmin. elnök
tárgyalt a kormánnyal és ennek
eredményeképpen elhatározta viz-
szalépését.

— **Elitélj csempész.** Lamberig Pé-
ter aradmegyei földműves József Ist-
vánnal és József nevű öccsével tavaly
januárban 11.800 csomag cigarettá-
papírost, azonkívül nagymennyiségű
játékkártyát, öngyújtókat és más vá-
mtilalmas cikkeket csempészték át a
határon Magyarországból. A határőr-
ség elfogta őket. Ma tárgyalta ügyüket
az aradi törvényszék büntető tanácsa,
amely Lamberig Pétert, aki a tárgya-
lás alatt básmilyen jelet, 6 havi fog-
házra ítélte. Az ügyész súlyosbításért
felelt.

— **Meggyilkolta a kérijt.** Budapest.
A Kecskeméti mellett Ujkécskén Balla
Pál földművelő felesége rávette öt-
négy éves fiát, hogy segédkezzen neki
apja megölésében. A szerencsétlen
embert előbb szénággal kábították el,
aztán addig verték, míg kitérte lel-
két. A gyilkosság oka az volt, hogy
Balla vagyonát nem akarta feleségére
írtni.

— **Egy Raffael-kép felfedezése.** Mi-
lano. Olasz lapok jelentése szerint egy
páduai család képe között egy állítólag
Raffaeltól származó képet fedeztek föl.
Római tudósok, köztük Maniel tanár,
kétségtelenül Raffael alkotásának mon-
dotta.

— **Cégbejegyzések Aradon.** Sajtó
Internacionális transzport és szállítási
résztársaság Bucurestől központja
aradi fiókjának a cégjegyzékbe való
felvételét kéri a törvényszéktől. Schrei-
ber Hugó és Klein Jenő tulajdonát ké-
pező Idett szállítási és transzport-
vállalat szintén folyamodott a cégbe-
jegyzésért. A Sebisi (borossebesi) Ura-
dalom R. T., amelynek eddig Sebisén
(Borossebesen) volt a főtelepe kéri-
vényt nyújtott be az aradi törvény-
székhez, hogy cégét az aradi cégjegyzé-
kbe vegyék fel a annak nevét Sebisi
(Borossebesi) Fa- és Bányáipar R. T.
elnevezésre megváltoztathassa. A tör-
vényszék legutóbb a következő két
cégberegnyést engedélyezte: Kabos Ká-
rolnak Renaissance cég alatti divat-
kereskedés és Nemes Sándornak ga-
bona-ármények, szeszes italok és fa-
kereskedelemmel foglalkozó üzletét.

— **A színész névlistája.** Hack Já-
nosné 1919-ben a városi színházban
volt takarítónő. Kiefer Lujza színész-
nő, aki akkor jegye volt a társulatnak,
egy napon elveszítette az állásában

arany karcsatját, amit Hackné megta-
lált de nem adott vissza. Ma állott a
bírósg előtt, amely a színházi tolvaj
öt napi elzárásra átváltoztatható 120
lei pénzbírságra ítélte.

— **Fegyvertartási engedélyek.** Fegy-
vertartási engedélyekért a következők
jelentkeztek a rendőrségen: dr. Ba-
ross Lajos, Popescu Traian, Muntean
Viktor, Andrenyi Kálmán cég Tömör
Jenő és Covric pénzügyi titkár.

— **Felhívás.** Az aradi munkaügyi
felügyelő felhívja a pékségedek által
megválasztott bizalmi férfiakat, hogy
holnap, csütörtökön délután három óra-
kor jelenjenek meg a munkaügyi fel-
ügyelőségen, hogy a döntőbírósgra
nézve megbeszélést folytassanak.

— **Véglegesített aradi orvos.** Kl-
rályi dekrétummal véglegesítették ak-
kiban dr. Catinanu Ervint, a gyere-
mekkórház sebész-őrvosát.

— **A tisztviselő létszámának kéri-
nek.** Bucuresti. A tisztviselői szin-
dikusának egy küldöttsége jelent meg
Bratlanu Vilmos pénzügyminiszternek.
A küldöttség vezetője feltárta a tiszt-
viselők általános nyomorúságát és kérte
a minisztert, hogy segítsen az áldatlan
állapotokon és mindenek előtt biztosít-
sa részükre a létszámukat.

— **A szerelmes nürnbergi.** Reichard
Cyula nürnbergi kereskedősegéd szer-
elmi bánatában elhagyta Németorszá-
got és elhatározta, hogy kivándorol
Palesztinába. Ez nem is lett volna baj,
azonban az utazáshoz szükséges ok-
mányait, utólevél határátelépési igazol-
ványt és mindaz a sok felesleges irka-
firkát, amik a szörzalhasogató hatóság-
ok mégis csak megkövetelték manap-
ság az utazni vágyódtól, hiányzóit
neki ahhoz, hogy célját nyugodtan ke-
reszthi is vihassa. Az osztrák és ma-
gyar határon csak átjutott valahogy,
de a sikló román határon át lépése
után elfogták. Ma kérelmezte felette Zih
József járásbíró, aki titott határátelépé-
sét 14 napi elzárásra ítélte.

— **Révai járásbíró halála.** Távirat
jelentés alapján megírjuk, hogy a Bu-
dapestben elhunyt Révai Kálmán járás-
bíró nem azonos az Aradról repatriált
Révai Kálmán járásbíróval. Ma arról én-
tesültünk, hogy egy aradi urhoz távirat
érkezett, amely szerint tényleg az
Aradról repatriált Révai Kálmán hal-
meg szívrohamában.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A
belügyminiszterium a következő aradi
egyleteknek hagyta jóvá az alapsza-
bályait, amelyek az államrendőrsé-
gen átvehetnek: Aradi Orthodox Iz-
raelita Jótékony Egyesület, Hakoah-Sport-
egyesület és az Orthodox Izraelita Né-
egylet.

— **Ezer lel — gyors hajásért.** Angéla
Mátyás sófőrt az aradi államrendőrség
gyorshajás miatt 1000 lei pénzbírságra
ítélte. Őfőrt Ovidiu rendőrprefektus
figyelmeztette a sófőrtöket, hogy az
autómobil hajás szabályokhoz szigo-
ruan alkalmazkodjanak, mert visszaélés
esetén a legsúlyosabb büntetésben ré-
szesülnek.

— **Elitélj gyári tolvajok.** Az aradi
büntető járásbírósg ma délelőtti há-
rom gyári tolvajlás ügyében ítélt.
Stanjó Erzsébet egy zsákok Köpe Faz-
ter pedig egy ponyvát akart a szok-
nyája alatt kilopni a Neuman-gyárból.
Mivel azonban azidőtől a gyárban ren-
geteg lopásnak jötték nyomára, a ka-
punál megmozdították és lefűltek őket.
Varga György a Weitzer-gyárban dol-
gozott és miután több szíjdarabot el-
lopott gyanússá vált és rajtavesztett.
Zih József járásbíró valamennyiüket 4
nap elzárásra átváltoztatható 100 lei
pénzbírságra ítélte.

— **Hány hajszál van egy emberi fején?** Csodálatosképpen nem német hanem angol orvos foglalkozott ezzel a nem is olyan könnyű problémával és megállapította, hogy a legtöbb hajszáluk a szőkéknél van, még pedig átlag 140.000 mivel a vöröseknek rendszeresen örösek a hajszálaik, az ő fejüket átlag csak 90.000 hajszál borítja. A gesztenyebarnáknak átlag 100.000, a fekete hajúaknak pedig 108.000 hajszáluk van.

Irodalom és művészet.

* **Az aradi városi színház heti műsora.** Csütörtök este 8 órakor: Maria del Carmen (C. bérletben.) Ujdonság, először. Péntek: Bohémek. Grozavescu Traján, a clujli román opera első tenoristájának és Tyron Silvia felléptével, bérletszünetben, felemelt helyárrakkal. Szombaton: Cigánybáró. Aca de Barbu, a clujli opera művésznőjének vendég-felléptével, bérletszünetben, felemelt helyárrakkal. Vasárnap d. u.: Gyerekműsor. Este: Tündérek cselédje. (A bérletben.)

* **A színházi iroda hírei.** Csütörtökön lesz a Maria del Carmen premierje. A darabban részt vesz az egész drámai személyzet. A Maria del Carmennek gyönyörű eredeti spanyol kísérő zenéje van melyet Gellért Pál kar mester hangszereit. A dráma meséje teljesen újszerű. — Grozavescu és Aca de Barbu vendéglátékai iránt széles körökben nagy érdeklődés nyilvánult meg. Grozavescu első fellépése pénteken a Bohémek Rodolfo-jában lesz, szombaton Aca de Barbu Saffit énekli a Cigánybáróban, hétfőn együttesen lépnek fel a Toscában és kedden a Pillangó kisasszonyban. Vasárnap délután László Andor felléptével Bokor János énekes népszínműve, a Gyerekműsor van műsoron. — A Tündérek cselédje látványos és táncos operett a bemutatkozó szereposztásában, vasárnap este újból kijúzik az igazgatóság.

* **Georgescu Buzau komikus mai jutalomestéje** iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg. Buzau pompás új műsorán kívül nagyszerű új dolgokat produkálnak Brothers—Waisetty a csodás excentrikus gyorsfűtők, akik néhány perc alatt a leggyönyörűbb festményeket varázsolják a közönség elé. Három új bohózat, kitűnő tánc- és énekszámok, duettek tarkítják a műsort.

MOZI. * **Az osztrigás hercegnő.** (Filmbohózat az Apollóban.) Lubitsch Ernő, a kiváló filmíró és filmrendező néhány pompás bohózatjal gazdagította a filmirodalmát. Egyik filmbohózatát, az „Osztrigás hercegnőt” csütörtökön mutatja be az Apolló színház. Kevés ilyen sikerült filmbohózatot látott még a közönség, amilyen az „Osztrigás hercegnő”. A darab meséje oly szellemes, a figurái oly groteszkek, hogy a közönség végigkacagja a filmet. Természetesen Lubitsch ez alkalommal sem hagyta piheni rendezői zsenijét. Káprázatosan szép és nagystílusú kiállításban kapjuk az ötletes bohózatot, amelynek főszerepét nem kisebb mozistarak, mint Ossi Oswald és Harry Liedtke látszák.

* **Nagy cirkuszdráma az Urániában.** Nagy érdeklődést fog kelteni az Uránia csütörtöki új filmje, amelynek izgalmas cselekménye nagyrészt a cirkuszban játszódik le. Vakmerő produkciókban gyönyörködhetik a közönség, de főleg lekötli a figyelmét egy elefánt, amely okosan játsza el a részére kiosztott nem könnyű szerepet. A meg-rázó dráma cselekménye több világ-részt köt össze s így a történet gazdag változatosságot nyújt a szemlélő-

nek. A nagyszabású cirkuszdráma szereplői jeles színészekből és artistákból kerülnek ki. A főszerepben Mária Corvin nyújt drámai szépségű alakítást.

Az aradi liberális-párt helyiséget kapott.

A lakásbérbeadó bizottság tegnap délután tartott ülésén a Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 30. szám alatt levő volt Somló-féle üzlethelyiséget a Hopp és Schütz cégnek utalta ki, mely szintén divatüzletet fog ott berendezni. Az üzlethelyiség évi bérét 6000 leiben állapította meg a bizottság. A liberális párt aradi tagozata részére a Bulevardul Regina Maria 21. szám alatt utalt ki helyiséget, melyben legutóbb a Gazeta Aradului szerkesztősége volt. Ugyanitt utalt ki a bizottság dr. Veliciu ügyvéd részére 2 szobát ügyvédi iroda céljaira. A kiutalt 2 szobában azelőtt a Salon Artistique volt. A város által a Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 18. szám alatt a kereskedelmi leányiskola céljaira bérelt helyiségek évi bérét Bársony Andor háztulajdonos kérelmére 7200 leiben állapította meg a bizottság, amely ezenkívül még több lakásbérmegeállítási és kiutalási kérelmet tárgyal.

Apró históriák.

A bécsiek amerikai kölcsöne. Ausztria pénzügyi csődjével kapcsolatban a legkülönbözőbb hírek száguldoznak. Egyszer Anglia, máskor Amerika pénzhegyei emelkednek fel a láthatáron, mint hajótörötteknek a messzi partok. Legutóbb olyan hír keringett, hogy Amerika sok-sok millió dollár kölcsönt fog nyújtani Ausztriának. A hír titkos nyomait követve az egyik bécsi lap főszerkesztője felment a bécsi vezérigazgatójához:

— Kérem igazgató ur, — mondotta a szerkesztő — engedje meg, hogy hivatkozva az ön bankja és az ön lapom közötti jó viszonyra, megkérjem önt . . .

— Hogy az amerikai kölcsön nyélbeütését először az ön lapja hozhassa nyilvánosságra — vágott szavába az igazgató.

— Ugy van, kérem szépen — mosolygott hálálkodva a szerkesztő.

— Hát kérem! Én erre önnek egy anekdotával felelek. Az anekdóta a következő: Sok esztendővel ezelőtt beállított hozzám egy jóbarátom és azt mondta, hogy üzletet akar nyitni, amelyhez kétszázötven ezer forintba lenne szüksége. A forgatókét a barátaitól akarta kölcsönkérni — igen szorgalmas, megbízható ember volt — és mint legjobb barátját engem kért meg először. Aláírtam neki százezer forintot. A hiányzó százötvenezret aztán könnyű szarral össze tudta szedni. Fél-esztendő múlva az üzlete — megbukott. Eljött hozzám és azt mondotta:

— Te voltál a legjobb barátom, legnagyobb összeget te irtad alá és elsőnek te irtad alá . . . Neked tartozom a legnagyobb hálával. Most folyik a csődfelzárkoltás, a hitelezők

csak hetek múlva fogják megtudni, hogy mennyit kapnak, téged azonban előnyben részesítlek és már most megmondom: egy krajcárt sem fogtok látni a pénzetekből . . .

A szerkesztő nem értette teljesen az anekdóta vonatkozását.

— Nézze kérem, — mondta az igazgató — én is előnyben részesítem önt. A többi lapok csak két hónap múlva fogják megtudni, de önnek már most megmondom: Ausztria egy vasat se fog kapni Amerikától.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Március 15.) Dollár 137, марка 0.58, sokol 2.70, dinár 1.80 magyar korona 0.19, budapesti kifizetés 5.95, bécsi kifizetés 55, berlini kifizetés 0.55, francia frank 12.25, prágai kifizetés 2.60.

Zürichi nyitás. (Március 15.) Berlin 191, Newyork 517, Milano 2610, Prága 920, Budapest 61, Zágráb 165, Bucaresti — Varsó 13, Bécs 7, lebelyegzett osztrák korona 7.

Zürichi zárás. (Március 15.) Berlin 194.275, Newyork 517, Milano 2595, Prága 915, Budapest 61, Zágráb 165, Bucaresti — Varsó 13, Bécs 6.5, lebelyegzett osztrák korona 6.75.

A budapesti tőzsde a mai nemzeti ünnep miatt zárva volt.

— Több mint 13 milliárd papírpénz van forgalomban, Bucaresti. A Banca Nationala közlése szerint a Románia területén jelenleg forgalomban levő állami papírpénz összege 13 milliárd 685.446.141 lei, a múltévi, ugyancsak márciusi 9 és fél milliárdal szemben. Az ércfedezet, amely tavaly, ez időben 3 és fél milliárd volt, most 4.581.590.111 lei. Az állami kölcsönök összege 12 és fél milliárdot tesz ki.

— Százmilliót a „Ritz”-ért. A „Pesti Tőzsde” szerint egy svájci pénz csoport 100 millió koronát kínált a budapesti Ritz-szállodáért, ajánlatát azonban nem fogadták el.

— Elhalasztott országos vásár. A sárvai (válagosi) főszozababirodás ma délelőtt értesítette a polgármesteri hivatalt, hogy a március 17. és 18-ra tervezett országos vásár 25. és 26-án lesz.

— Megkezdődtek a marosvölgyi kollektív tárgyalások a faiparban. A marosvölgyi faiparban és a munkások között kollektív szerződés lejár. Az új szerződés megkötésére ma kezdődtek meg a tárgyalások. A helyzet igen súlyos, mert a munkásság követeléseinek teljesítése attól függ, hogy megindulhat-e megfelelő mértékben a szállítás. A marosvölgyi tárgyalásoktól függ a számos völgyi faiparban munkásság sorsa is, mert az ott kötendő kollektív szerződést alapul fogadják el.

— A lipcei vásár. Lipcse. Az idei lipcei vásárt gyönyörű tavaszi időben nyitották meg. A látogatók egész napon át óriási számban özönlöttek. A déli órákig 100.000 látogatási jegyet adtak ki. Ez a szám azonban még egyre emelkedik. A szolgálati és tiszteltettség még náncsenek bent ebben a számban. Az árukereslet minden váratkozást felülmúl, de a gyárosok kénytelenek többhónapos szállítási határidőt kikötni. A mintavásáron és a technikai piacon már tekintélyes üzleteket kötöttek. A megnyitást hangulatos estély előzte meg. A kül- és belföldi sajtó képviselői tömegesen érkeznek. Külföldi kiállítók ezúttal először vesznek részt a

vásáron. Mintegy 700 külföldinek van áruminta raktára. Lipcse ezzel az egyetemi nemzetközi vásár színhelyévé lett, ahol a kül- és belföld kereskedelme ad egymásnak találkozt. Ebert elnök és a miniszterek a napokban látogatást tesznek a vásáron. Az orosz kormány a vásár idejére külön frodát állított fel, míg a dél-kinai kormány hivatalos képviselőjét küldötte el.

— **Szines Budapestre érkezik.** Budapest. Szines Hugó a legközelebbi napokban Budapestre érkezik. Hogy Budapesten milyen ügyben és kivel fog tárgyalni, eddig még nem vált ismertté.

Pálmay — Jászai Mariról.

(A tragika piros selyemzsebkendőjét Pálmay berámázva őrzte.)

BUDAPEST. Magyarország közönsége feledhetetlen szép ünnepély keretében ünnepelte vasárnap Jászai Marit a magyar színművészet büszkeségét. A nagyszonyort virágosóval árasztotta el a közönség, de a nagy tragikának talán a legdrágább volt az a pompás virágcsokor, amelyet gróf Kinszky-né-Pálmay Ilka nyújtott át az ünnepeltnek. A világhírű operettédiva egy sereg bájos előkelő urileánnyal, színművészeti iskolájának növendékeivel jelent meg az ünnepélyen és a tavasz legszebb virágait szórta reá a nagyszonyorra. Gróf Kinszky-né-Pálmay Ilka rajongó szeretettel beszélt Jászai Mariról, akit megindultan, könyves szemekkel magasztalt és elmondotta, hogyan ismerkedett meg ő Jászai Marival.

— Mikor hat évi kümfartózkodásom után pályám kezdetén végre Londonból hazajöttem, első dolgom volt, hogy az itteni darabok iránt érdeklődjem. Igen jól emlékezem, a Nemzetiben Hanelét adták. Öszintén megvallva, a darab maga nem nagyon érdekelt, mert én már előzőleg láttam Berlinben és úgy van vele az ember, hogy mindig az tetszik legjobban, ahol legelőször látta. De arra emlékszem, hogy van benne egy egész jelentéktelen kis szerep, majdnem némajáték. Mikor ennek a szereplője kijött, az első mondata után megragadta a figyelmemet. Az arcát nem láthattam tisztán, mert fátyol takarta el. Kíváncsian néztem hát meg a színlapot, hogy ki lehet ez a végtelen tehetőséges művésznő. Jászai Mari volt! Ekkor tapasztaltam életemben másodszer, hogy még egy olyan tehetség, mint ő, szerintem nincs sehol a világon. Én a rajongásig imádom őt. Senkinek a játéka soha még annyira nem tetszett, mint az övé. Szeretetem bizonyítékképpen őrzöm azt a kis piros zsebkendőt, amelyet tőle kaptam. Erekléim között őrzöm berámázva. Büszke vagyok rá, hogy megismerhettem és kartársomnak nevezhetem.

A szerkesztésért:

KÁROLY JOZSEF

Kalauz

Legujabb tavaszi ruhák megérkeztek JULIO PLESZ GYULA női ruha-áruházába

Arad, Str. Col. Piriol (Vörösmarty-u.) 3. A színház épület hátsó bejáratával szemben. — Külön angol és francia mérték osztály. — Olcsó árak! 961

Futárt indítunk pénteken este Cluj (Kolozsvárra) magyar és cseh vi- KELET hirlapiroda

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számoljuk.
Minden szó hirdetési ára 75 bani.
Vastagabb betűvel 1 lei 50 bani.
A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
A legkisebb hirdetés ára 10 szög 7 lei 50 bani.
A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa.

Alkalmazás.

HAZMESTER keresetlik, ki a központi fűtés kezeléséhez ért. Cim a kiadóhivataltban. 1104
JÓ CSALÁDBÓL való fiatal leányt egy gyermek mellé keresek. Strada Cloasca (Szent László-utca) 2. 1131
NÉMETŰL BESZÉLŐ nevelőnő nagy gyermek mellé keresetlik. Cim a kiadóban. 1132
MINDENES FŐZŐNŐT keresek. Strada Cloasca (Szent László-utca) 2. 1130
ANGOL FRANCIA női szabósághoz jó munkaadó felvételik. Wolmuth J. Str. Baritiu (Rákóczy-utca) 29. 1135
PERFECT szakácsnő ki németül, vagy románul beszél. Bucurestibe keresetlik. I. Nacht, Str. Decembrie (Fa-utca) 1. 11539

Lakás.

JÓL BUTORÓZOTT SZOBÁT BELVÁROSBAN KERESÉK. — AJÁNLATOK VARGA DANI ERNYŐGYÁROSHOZ KÉRETNEK. 1124

ELCSERÉLNEM Str. Tribunalu Axente (Damjanich-utcai) háromszobás lakásomat belvárosi három-négyszobással. Ajánlatok Szirmai-ügynökséghez. 11799

ELCSERÉLNEM háromszobás, fürdőszobás belvárosi lakásomat gazdálkodásra alkalmas hasonló nagyságúval, esetleg külvárosban. Ajánlatokat Wallinger hirdetője továbbítja. 11645

Vétel és eladás.

EZER modellt tartalmazó divatlap albumot küldünk ajánlott + kötésben, ha 35 Leit beküld a Kelet hirlapirodába Aradra. 11538

BABA KELENGYÉT használtat de szép vennék Cim a kiadóban. 1125

JOBBKAROS jókarban levő tűzőgép, egyéb műhelyberendezéssel együtt csiszolják részére egy Koch C. A. G. varrógép teljesen jókarban szijgyártónak, vagy zsákvarrásra alkalmas eladó. Cim Disz János, Pancota. 1127

ÁLLÓ TÜKÖR íróasztal ruhaszekrény, mosdószekrény márványlappal, eladó. Str. Tribunalul Buceanul (Bem-utca) 1. 1123

ZONGORA eladó. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8. szám. 1186

BURGONYA kapható nagyban és kicsinyben Lútvák-cégnél Calea Banatului 1133

ÜVEGEZETT puft boltiállványok légszekrény sürgősen eladó. Bővebbet a kiadóban. 1134

ELSŐRENDŰ zongora eladó Str. Vellciu (Lipót-utca) 26. 1129

KÉT FOUTEL, egy diván eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11645

JÓKARBAN levő bécsi gyártmányú zongora eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11646

AJÁNLJUK nyír szerszámfarud és seprűket waggontételben. Erdő kitermelés Birtin. Érdeklődni Rigó Mihály Pancota. 1030

MINDENKINEL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat perzsa, szmirna, argamant-szőnyegekért török kendőkért, antik és modern bútorokért, zongorákért, modern és antik dísz tárgyakért, japán vázákért régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbecsi régiségekért. Szépművészeti Salon Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Ortulay-palota. 11911

AJÁNDÉKTÁRGYAK legolcsóbb beszerzési forrása a Salon Artistique (Fischer Eliz-palota.) Antik és modern porcellánok, bútorok, szobrok, figurák, vázák, festmények, mészetek, perzsa szőnyeg, ezüstművek, vétele, eladása, cserései és bizományba vétele a legelőnyösebb feltételek mellett. 11691

TEKERCS CSOMAGOLÓPAPÍR vékony kapható Knieszer könyvkereskedésében Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-utca.) 11851

KERTÉSZEK! Üveglap nagy mennyiségben eladó. Tükörgyár. Arad Str. Colonel Paulian (Fábián László-utca) 2. 12211

ROZSAPAPRIKA és henteseknek alkalmas harmadrendű paprika kisebb és nagyobb mennyiségben kapható Strada Vantului (Szél-utca) 4. 1077

2 DRB. 42 COLLOS malomjártat vasalkatrészel emelő daruval együtt eladó. Cim a kiadóhivataltban. 1088

ELADÓ 8 lóerős, 10 éves Nickelson gyártmányú cséplőgarnitúra teljes felszereléssel. Döme Mihály Ottlaca. 1075

HASZNALT REZET bármily alakban legmagasabb áron vesz Vuchetich gépműhelye Piata Stefan Cel Mare (Béla-tér) 1. az üzletvezetőséggel szemben. 1085

HUSZEZER DARAB 2 éves száraz elsőrendű hordódonga eladó Farkas Jenőnél Balavásár. 1092

ZSIRT 3 különként házhoz szállítok mafr szimális áron. Irjon „Sertészszir” címen kiadóba. 1093

ELADÓ 1 darab egyszerű politáros kredenc egy kisebb íróasztal és egy tolel asztal. Guidar asztalosmesternél. Str. Capitan Ignat (Kapa-utca) 48. 1097

TÜKRÖT, tükrűveget jót és rosszat vesz TÜKÖRGYÁR, Str. Colonel Paulian (Fábián László-u.) 2. 12211

PIANINOT, zongorát gyönyörűket briliánsokat magas áron vesznek. Leveleket „Pianino” jellegre a kiadóhivataltba kérek. 12021

Egy Wertheim-kassza és egy légszekrény eladó. Cim a kiadóban 1094

GYÖNYÖRŰ SZALON GARNITURA olcsón eladó a Szépművészeti Szalonban Ortulay-palota. 12111

Ingyatlan.

STRADA SPIRU GEORGHU (Akác-utca) 17 számú ház eladó. Bővebbet Str. Marasesji (Kossuth-utca) 10. sz. 1033

STR. VANTULUI (Szél-utca) 4 számú ház szabad kézből eladó. 1076

Különféle.

EZERJÓFÚ gyomorellixir páratlan hatású szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuvaltság emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy szerár Aradon. 10831

MŰVESZIES hajmunkák hajfonatok, haj krepp legolcsóbban Fischer Jánosnál Strada Marasesji (Kossuth-utca) 58. Hajat vesznek. 988

NŐI KALAPOK formázása a legujabb divat szerint elvállaltatik. Özv. Málly Albertné Bulev. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 23. 1067

Varrógép,

velencei fűkór, hatszemélyes mőccakészlet gramophon lemezzel luszter és többféle házi dolgok olcsón eladók. Cim: WALLINGER hirdetőjében 11646

Szőlőpótláshoz alkalmas duggyökért 11524

Szöllőoltvány

amíg a készlet tart, kapható: **Winkler József oltványtermelőnél** ARAD, Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 11.

H I R D E T M E N Y.

Aradul-Nou (Ujarad) községnek 3-4 darab kenyérszékára van szüksége, ajánlatok a faj és kor megjelölésével folyó hó 22-ig az előíráshoz nyújtandók be. 1128

AZ ELŐJÁRÓSÁG.

Figyelem! Kávéházak! Vendéglők!

Mindenféle Liqueurok és Pezsgők, Cognacok és Rumok kaphatók olcsó áron 10% engedménnyel. A n. é. közönségnek is ajánlunk Parfümöt, Pudert, Kölni-vizet és egyéb tolelt cikkeket.

Gyógyáru és különlegességet nagyban.

Eugen Lazar si Comp. Kigyó Nagydrogéria. 852

Eladó

egy jó állapotban levő naponta 1000 drb. puha kalap készítésére szolgáló teljes berendezés. Cim: 1089

BUCURESTI, PREL. POPA NAN 51.

Fabrica de Palării.

Modern, ur! magánház
a belvárosban, mely áll négy parkettás szobából és összes kényelmes melékhelyiségekből, szép virágos kerttel
ELADÓ.
Bővebbet 1126
KELL igazgatónál, Iparbank.

Fodrász és Borbély urak

Gyárilag készítik prima brillantint tiz féle illatban és színben, csinosan adjusztálva vagy kimerve; továbbá hajpomádét, hajmosót, Kölni vizet, sósborszeszt, fodrász pudert stb. Verseny árak! Megrendeléseket felvesz REICH JAKAB, Piata Luther-tér 1. Szőlősi Arnold gyógyrezeész Arad, Mosoczy-telep. 828

Az előkelő világ cipőkrémje

Veszek BRILLIANS köveket, arany és ezüst

árakat magas áron. 12017

KUN, ékszerész.

Kárptos munkákat:

uj és átalakítást, bőrbútorokat elsőrendűen felelősség mellett jutányos ártért készít; HORVÁTH Strada Brancovicu (Lázár V-utca) Wallinger hirdetőjével szemben. 11646

225—1922. n. sz.

ÁRLEJTÉSI HIRDETÉMÉNY.

Arad t. h. j. f. város gazdasági széké a városi épületek mázoló munkáinak biztosítása iránt folyó évi március hó 20-án d. u. 4 órakor a gazdasági tanácsnok hivatalos helyiségében árlejtést tart. Banaipenzul leteendő 1000 lei készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta, az árlejtés megkezdése előtt a vándók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a banoipenzu igazoló nyugta mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad t. h. j. f. város gazdasági székének 1922. évi március hó 6-án tartott üléséből.

Gazdasági szék.

Jön a „VESTA” mely égen és földön a legfényesebben ragyog